

Petrică NICOLAE.

Andreea DUMITRU

Mahalaua scufundată

„E nesfârșit de urât orașul acesta. Priviți toate străzile pline de un fel ciulama specială, priviți atâția trecători murdari până la ceafă de noroi, stropiți de automobile ca de stropitori, abia târându-și paltoanele și galoșii...” Remarca, citată de Ioana Pârvulescu în volumul „Întoarcere în Bucureștiul interbelic” și aparținând, conform deducțiilor autoarei, lui Camil Petrescu, a apărut în presa anului 1924. Am putea, deci, să-i dăm crezare Domnișoarei Nastasia, contemporana sa, chiar dacă un personaj de ficțiune, atunci când aleargă răvășită de durere în strada Popa Nan pentru a-și contempla visul acum năruit: „N-am mai găsit nimic din ce-a fost odinioară! Case murdare, cu oameni răi și femei bețive ca pe la noi, noroi...” Așadar, „răul cotidian” (Ioana Pârvulescu), altădată monopolul periferiei, s-a întins tentacular, ca într-un coșmar, înghițind centrul rezervat „binelui”.

Am încercat să îmi explic, la prima mea întâlnire cu Teatrul „Tony Bulandra” din Târgoviște, de ce e montată atât de rar „comedia tragică în trei acte” *Domnișoara Nastasia* (cel mai recent spectacol i s-a datorat lui Horea Popescu, în 1997, la Teatrul Odeon). La prima vedere, nu avem de ce să invocăm „inactualitatea” piesei. Și astăzi, mahalaua, cu tot „noroiul” și fauna ei umană, e acasă la ea pretutindeni, instalată agresiv în „buricul târgului”. Greu de spus care mai e centrul și care periferia... În spectacolul de la Târgoviște, mahalaua anului 1927 pare o lume idilică, inofensivă: o carte poștală îngălbenită de timp, privită cu nostalgie și duioșie. Scenografia lui Mc. Ranin lasă impresia unui ochi împăienjenit de emoție, a nostalgiei după o lume apusă, a cărei violență, ale cărei margini colțuroase au fost netezite de timp. Ulița năpădită de iarbă, casa într-o rână, grajdul sau birtul din fundal au devenit fotografii de epocă albastrii, mărite și închise în rame de lemn, ca niște flancuri dispuse în

perspectivă. Lumea aceasta ar părea moartă dacă n-ar mai stârni încă zâmbetul firmele scrise cu litere de-o șchioapă pe obloanele caselor: „Zaraf“, „Delicatese“, „Salon pentru ras, tuns și frezat La Briciul Comercial. Se primește Abonamente și ALA CARTE“. Ori dacă o mână de oameni, bărbați, femei cu plozi, ba chiar și un câine, tolăniți pe lângă casă sau ițiți la ferestre, nu ne-ar arunca încă priviri din care nu s-a stins curiozitatea. Și mai ales dacă reflectorul n-ar surprinde din când în când o ființă delicată, o fetiță furișată după un felinar de stradă, privindu-ne temătoare și, în același timp, cu interes. La fel va fi fost, oare, Nastasia pe vremea când mai era doar un copil al mahalalei Veseliei?

Tema copilăriei cu promisiunile ei spulberate de realitate străbate spectacolul pus în scenă de actorul Petrică Nicolae, care impune, astfel, timid, și propria viziune asupra universului surprins de G.M.Zamfirescu. Din când în când, un puști, Luca Lacrimă (Irina Melnic), aleargă în scenă cu o roată de bicicletă, dând ochuri largi spațiului strict delimitat în care se dezlănțuie eroii mahalalei cu patimile lor. În spectacolul de la Târgoviște, noroiul despre care vorbește Nastasia nu se vede. Mizeriei îi ia locul lemnul cald, curat, frust al decorului (alcătuit din câteva piese: o bancă, o masă, gardul casei lui Ion Sorcovă), pus în valoare și de ecleraaj. Cred, de aceea, că primul spectacol cu adevărat revoluționar cu *Domnișoara Nastasia* de G.M. Zamfirescu va trebui să aducă noroiul pe scenă la propriu, așa cum Cătălina Buzoianu aducea la Teatrul Mic lacul din *Pescărușul* – cu toate consecințele ce ar decurge de aici...

Așezate în oglindă, mahalaua reală din fotografiile în sepia și mahalaua ficțiunii, așa cum o vede Petrică Nicolae, își dispută consistența, autenticitatea. Regizorul pare preocupat de reconstituirea discretă a unui aer de epocă, începând cu fundalul sonor (cântece de inimă albastră, susținute live de taraf sau înregistrate pe bandă în versiunea marilor lăutari de odinioară). Indicațiile dramaturgului par respectate cu sfințenie, o singură notă de originalitate, în final, când Vulpașin își smulge mireasa promisă de pe catafalc și execută cu ea, sub priviri stupefiate ale nuntașilor, un dans macabru, grotesc. Un tango, cu alte cuvinte un semn din lumea bună în care ar fi putut pași împreună...

Protagonistii montării sunt Petrică Nicolae (Vulpașin) și, mai ales Sebastian Papaiani (Ion Sorcovă), invitat-vedetă al Teatrului din Târgoviște. Plini de forță, riguroși, realizând cu eleganță un slalom printre stări sufletești contradictorii, cei doi actori cheamă succesul de public și îl merită pe deplin. Îi secondează o trupă tânără, plină de energie, disponibilă, inventivă. Laura Vasiliu, interpreta rolului titular, face o creație onorabilă: frumusețea ei fragilă pune în umbră ușoarele ezități sau vulnerabilitatea care se simte atunci când îl are alături pe Sebastian Papaiani. Sorin Ionescu (Luca) e tentat să confunde maturitatea personajului său cu o atitudine rigidă. Adina Stan (Paraschiva) și Simona Șaiu (Niculina) reușesc să fie creaturi stridente și vulgare atât cât trebuie. Ilie Iordan îl joacă pe Ionel, fante bucălat plin de farmec, iar Maria Nicola (Vecina) face o compoziție de vârstă savuroasă, descinsă din mahalaua de ieri și de azi. De fapt, toată distribuția „cântă” la unison, cu convingere, într-un spectacol curat care vorbește cu nostalgie, parcă, despre o lume care știa să urască și să iubească fâțiș, fără subtilități perfide, în care, deși se ucidea cu sânge rece, replica „Amanto!” putea trece drept invecitivă supremă adresată unei femei. O lume colorată, arțagoasă, dar și melancolică, duioasă. O insulă scufundată.

Teatrul „Tony Bulandra” din Târgoviște – Domnișoara Nastasia de G.M. Zamfirescu. Regia: Petrică Nicolae. Scenografia: Mc. Ranin. Cu: Laura Vasiliu, Petrică Nicolae, Sebastian Papaiani, Adina Stan, Ilie Iordan, Simona Șaiu, Sorin Ionescu, Irina Melnic, Maria Nicola, George Corneanu, Radu Claudiu Sandu, Ștefan Cepoi, Vitalie Ursu, Georgeta Mazilescu. Data premierei: 13 martie 2004